

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Факультет соціології

Кафедра теорії та історії соціології

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Вступ до спеціальності**

для студентів

галузь знань	С «Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні відносини»
спеціальність	С5 «Соціологія»
освітній рівень	бакалавр
освітня програма	«Соціологія»
вид дисципліни	обов'язкова

Форма навчання	заочна
Навчальний рік	2025/2026
Семестр	1
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: Володимир СУДАКОВ, Марина СОБОЛЕВСЬКА

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__»__ 20__р.
(підпис, ПІБ, дата)

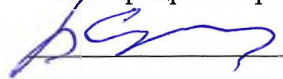
КИЇВ – 2025

Розробник(и):

Володимир СУДАКОВ, д.соц.н., професор, завідувач кафедри теорії та історії соціології
Марина СОБОЛЕВСЬКА, д.соц.н., доцент, доцент кафедри теорії та історії соціології

ЗАТВЕРДЖЕНО

Зав. кафедри теорії та історії соціології

 Володимир СУДАКОВ

Протокол № 18 від «28» 08 2025 р.

Схвалено науково - методичною комісією факультету соціології

Протокол № 13 від «28» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії Тетяна ЧЕРВІНСЬКА

1. Мета дисципліни - сформувати уявлення про соціологію як систему знання та зорієнтувати студентство на подальше самостійне вивчення її змісту.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

1. *Вміти працювати з науковою літературою та першоджерелами*
2. *Здійснювати самостійно аналітичну та пошукову діяльність*

3. Анотація навчальної дисципліни: Навчальна дисципліна «Вступ до спеціальності» покликана ознайомити студентів із соціологією як наукою, формою спеціалізованого пізнання та професійною діяльністю. Курс розкриває процес формування й розвитку соціологічного знання, його роль у розумінні організації колективного життя людей та сучасних соціальних процесів. Особлива увага приділяється дисциплінарним ознакам соціології, її пізнавальному потенціалу та місцю серед інших наук про суспільство і людину. Програма передбачає аналіз специфіки соціологічного дослідження соціальних явищ, розгляд пізнавальних і практичних функцій соціології, а також її ролі у розвитку українського суспільства; висвітлює соціологію як професію: напрями професійної діяльності соціологів, особливості працевлаштування в Україні, питання соціальної відповідальності, професійної етики та ризиків соціологічної діяльності. Також розглядаються особливості соціологічної освіти, рівні професійної підготовки та можливості розвитку індивідуальної освітньої траєкторії. Завершальна частина курсу спрямована на осмислення біографічних та професійних орієнтирів майбутнього соціолога, що формує у студентів цілісне уявлення про соціологію як наукову дисципліну та сферу професійної діяльності.

4. Завдання (навчальні цілі): комплексно ознайомити студентство із майбутньою спеціальністю соціолога.

Це спрямовано на формування компетентностей:

- Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності) (ЗК05)
- Здатність оперувати базовим категоріально-понятійним апаратом соціології (СК01)
- Здатність дотримуватися у своїй діяльності норм професійної етики соціолога (СК08)

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання	Відсоток у підсумковій оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	особливості соціології як науки, її соціальні функції,	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	Аналіз та реферування першоджерел	10
1.2	можливості й межі соціологічного пізнання та соціальних технологій	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	контрольна робота;	20
2.1	самостійно працювати з науковою літературою, писати аналітичні письмові роботи з дисципліни	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	практичні завдання (кейси)	20
2.2	аналізувати особливості розвитку соціологічної науки в історичному контексті і на сучасному етапі.	Лекція, практичне заняття, самостійна робота	контрольна робота;	20
4	Здійснювати самостійно аналітичну, дослідницьку та пошукову діяльність	самостійна робота	Написання автобіографії	30

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	2.1	2.2	4
Програмні результати навчання (назва)					
Використовувати понятійний апарат соціології в освітній, дослідницькій та інших сферах професійної діяльності (ПРН01)		+		+	+

Пояснювати закономірності та особливості розвитку і функціонування соціальних явищ у контексті професійних задач (ПРН04)	+	+	+	+	+
Знати та дотримуватися етичних норм професійної діяльності соціолога (ПРН12)				+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

1. групова та індивідуальна робота на практичних заняттях: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2 – **30/15 балів**
2. виконання контрольних робіт: РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2, – **20/14 балів** (2 роботи по 10 максимальних або 7 мінімальних бали за кожену)
3. автобіографія: РН4 – **10/7 балів**

- **підсумкове оцінювання:** письмовий іспит РН1.1, РН1.2, РН2.2 (білет містить два питання) – **40 балів** (20 максимальних балів або 12 мінімальних балів за кожне питання білету). Мінімальний бал успішного складання (отримання загальної позитивної оцінки) іспиту – 24 бали.

- **умови допуску до підсумкового іспиту:** Для студентів, які набрали сумарно меншу кількість балів за критично-розрахунковий мінімум – **36 балів** для одержання допуску до іспиту обов'язковим є повторне складання контрольних робіт.

7.2 Організація оцінювання:

1. Активна робота на практичних заняттях (презентація результатів самостійної роботи) з тем 1, 3, 5, 6, РН1.1, РН1.2, РН2.1, РН2.2
2. Контрольний тест 1 – після теми 1-3
3. Контрольний тест 2 – після теми 4-6
4. Автобіографія – після теми 7

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій та практичних занять

№ п/п	Номер і назва теми	Кількість годин		
		лекції	практичні	Самостійна робота
1. Соціологія як наука та спеціалізована пізнавальна практика				
1	Соціологія і суспільство: особливості формування та розвитку знань стосовно організації колективного життя людей.	2	2	14
2	Соціологія як наука: її дисциплінарні ознаки та пізнавальний потенціал. Специфіка соціологічного дослідження соціальних явищ і процесів	2	-	14
3	Пізнавальні та практичні функції соціології. Роль соціології у розвитку українського суспільства.	-	2	16
2. Соціологія як професія: пізнавальний та освітній потенціал соціологічної діяльності				
4	Соціологія як професія. Особливості основних напрямків професійної діяльності соціологів та проблеми їх працевлаштування в Україні	2	-	16
5	Соціальна відповідальність, професійна етика та ризики професійної діяльності соціологів.	-	2	14
6	Специфіка соціологічної освіти та освітніх рівнів професійної підготовки соціологів.	-	2	12
7	Біографічні особливості життєвого шляху майбутнього соціолога.	-	-	20
	ВСЬОГО	6	8	106

Загальний обсяг 120 год., в тому числі:

Лекцій – 6 год.

Семінари – 8 год.

Самостійна робота – 106 год.

9. Рекомендовані джерела:

Основна:

1. Богдан О. Що варто знати про соціологію та соціальні дослідження? – К.: Дух і Літера, 2015.
2. Вебер М. Про внутрішнє покликання до науки. URL: <http://litopys.org.ua/weber/wbs11.htm>
3. Гіденс Е. Соціологія. – К.: Основи, 1999. – Розділи 1, 4, 7, 8, 14, 16
4. Соціологія: Навчальний посібник/ За ред. С.О.Макеєва. – 2-ге вид., випр. і доп. – Київ: Товариство "Знання", 2003 – 455 с. (Розділ 1, 3, 4, 5, 7, 11, 13)
5. Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільства. – Львів: Колір ПРО, 2020. – Глави 1-6, 9-11, 14, 17, 18.
6. Bauman, Zygmunt Thinking Sociologically. An introduction for Everyone. - Cambridge, Mass.: Basil Blackwell, 1990.
7. Berger, Peter Invitation to Sociology: A Humanistic Perspective. - New York, Anchor Books, Doubleday & Company, Inc., 1963
8. Macionis, John J. Sociology. - Kenyon College. Sixteenth Edition, 2014.
9. Mills, C. Wright The Sociological Imagination. - Oxford University Press, 2013.

Додаткова:

1. Академічна соціологія в Україні (1918-2018). У 2-х томах. Том II. Спогади, інтерв'ю, статті. Київ: Інститут соціології НАН України, 2019.
2. Академічна соціологія в Україні (1918-2018). У 2-х томах. Том I. Історія становлення та розвитку. Київ: Інститут соціології НАН України, 2018.
3. Головаха Є. Українське суспільство: шляхи трансформації / Є. Головаха // Український соціологічний журнал. - 2016.- № 1-2 – С.26-30
4. Кодекс професійної етики соціолога. URL: <https://sau.in.ua/pro-sau/>
5. Попова І.М. Соціологія. Пропедевтичний курс: Підручник для студентів ВНЗ. - К., 1996.
6. Судин Д. Точки відліку української соціології. Україна модерна. Міжнародний інтелектуальний часопис. URL: <http://uamoderna.com/blogy/danilo-sudin/day-of-sociology>
7. Тарасенко В. Проблема начала і самообґрунтування соціології// Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2005. № 3. С. 5-23.
8. Тарасенко В. Дивна «ненаука» соціологія // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. 2004. №. 2. С. 5-23
9. Червінська Т.Г. Соціологія: Навчальний посібник. – Київ:, Міленіум, 2017.
10. Черниш. Н. Й. Соціологія: підручник за рейтингово-модульною системою навчання. – 5-те вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2009. – (Розділ 1).
11. Черниш Н. Соціологія сьогодні: тенденції та перспективи розвитку / Н. Черниш // Соціологія: теорія, методи, маркетинг. - 2017. - № 4. - С. 5-21.

Додаткові ресурси:

1. Система дистанційного навчання факультету соціології Moodle: <https://sociology.elearningacademy.site/>
2. Всеукраїнський соціологічний часопис «СВОЄ»: <https://svoye.wordpress.com/archive/>